

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ СВО «МАГІСТР»
ОПП «КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ДИЗАЙН В ІНДУСТРІЇ МОДИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 022 ДИЗАЙН

Вероніка ЛОКТІОНОВА

**ТРАНСФОРМАТИВНЕ ФОРМОУТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО
КОСТЮМА ЗА ЗРАЗКАМИ ТРАДИЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО
МИСТЕЦТВА**

Науковий керівник: Лагода Оксана Миколаївна,
доктор мистецтвознавства, професор
Харків 2024

Мета роботи — виявлення можливостей трансформативного формоутворення сучасного костюма через інтеграцію та переосмислення традиційного українського мистецтва витинанки; використання дизайнерських рішень, що поєднують народні образи із сучасними, сприяючи національній ідентифікації.

Завдання:

- зібрати, проаналізувати і систематизувати джерела за темою, як з точки зору сучасних дизайн-практик, так і розвитку традиційного мистецтва витинанки;
- виявити, у який спосіб дизайнери використовують у своїй творчості трансформативне формоутворення та інтерпретують зразки традиційного мистецтва витинанки;
- охарактеризувати знаково-символічні та семіотичні значення типових мотивів традиційних витинанок (лелека);
- виявити засоби дизайну, які використовуються сучасними дизайнерами і сприяють національній ідентифікації дизайн-продукту;
- сформулювати концепцію авторської проектної розробки, реалізувати допроектні та проектні дослідження, розробити колекцію моделей одягу за темою дослідження, підготувати технічні матеріали для виготовлення експериментальної моделі одягу.

Об'єкт дослідження: дизайн сучасного костюму, інспірований зразками традиційного українського мистецтва.

Предмет дослідження: особливості трансформації мистецьких форм традиційного ремесла витинанки у створенні сучасного костюма, зокрема, через переосмислення такого типового мотиву витинанки як лелека.

Методи дослідження

У роботі застосовано культурно-історичний аналіз для вивчення особливостей розвитку та відтворення мистецтва витинанки. Проведено аналіз візуальних джерел для перетворення та застосування традиційних мистецьких технік у сучасному дизайні костюма. Досліджено відтворення оригінальних підходів у декоруванні модерного костюма інспірованих мистецтвом витинанки окремих дизайнерів. Також для проєктування було обрано метод трансформативного формоутворення, що базується на образно-асоціативних прийомах та формоутворюючих принципах.

РОЗДІЛ 1 ІСТОРИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Історичні відомості про розвиток ремесла витинанки

1.2. Види, технології виготовлення, локальні особливості витинанок в Україні

1.3. Традиційні символи українського мистецтва в оздобленні одягу. Образ лелеки

1.4. Джерела і методи дослідження визначеної проблематики

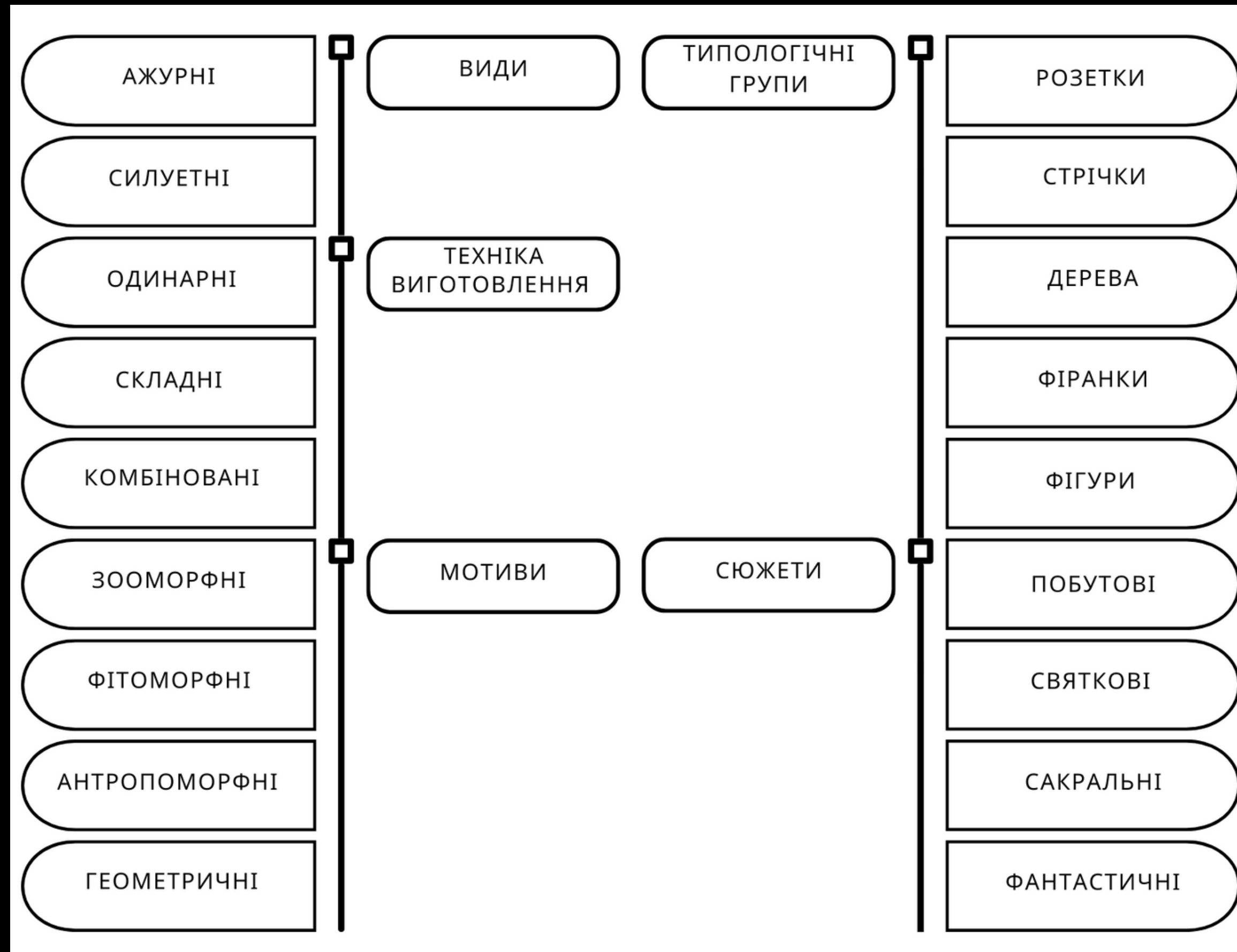
Витинанка – традиційне для України мистецтво вирізання з папера малюнків. Слово походить від українського – «витинати» (вирізати).

Українці оздоблювали свої домівки паперовим декором та сприймали витинанку як прикрасу-оберіг

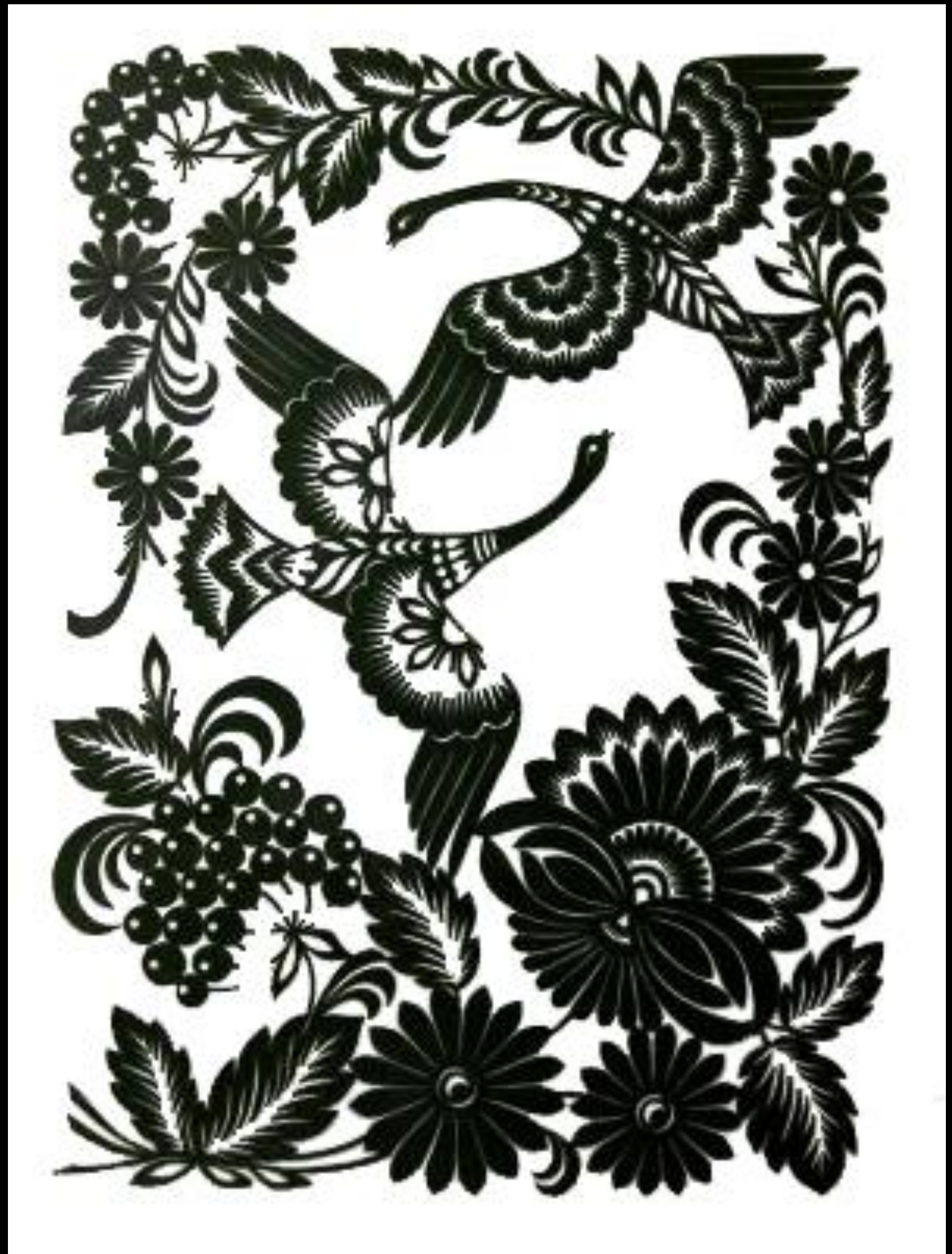
Техніка витинання використовувалася також у декоруванні одягу, зокрема кептарі та кожухи обшивали шкіряними аплікаціями, юпки та керсетки оздоблювали контрастними вирізаними елементами.

Класифікація витинанок

Люди здавна приписували різним образам певні значення. Зокрема, лелека символізує народження нового, свободу, мир, затишок, вірність, надію, відродження, зв'язок із рідною землею, небом тощо. Вірили в те, що ці птахи мають людські душі. Вважалося також, що бузько на даху не підпускає лихо та символізує заступництво.

РОЗДІЛ 2 ТРАНСФОРМАЦІЇ ТРАДИЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ КОСТЮМА

2.1. Інспірації витинанок у творчості сучасних митців і дизайнерів: аналіз робіт-аналогів

2.2. Аналіз тенденцій моди на 2024-2025 роки

Застосування мистецтва витинанки у творчості сучасних українських митців

Витинанка для проекту «Висічені»
Олена Марчишина

Фотовиставка «Гра у казку»
Маріанни Панасюк та Сергія Гуменюка

Бренд Gunia Project випустив хустки, оздоблені у стилі витинанки

Конкурс «Міс Всесвіт» 2020 р.
костюм «Душа-Витинанка»

Витинанка як техніка у фешн ілюстрації.
Тетяна Кияниця

Модні колекції, натхнені традиційними ремеслами різних країн, у моделях яких можна простежити мотиви мистецтва витинанки

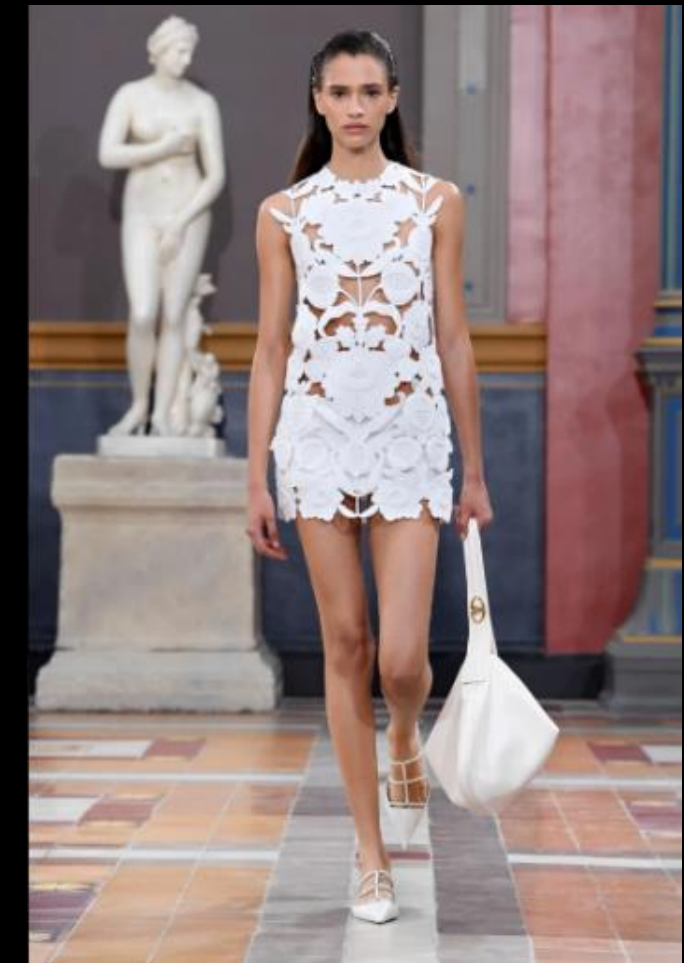
Олеся Теліженко
«Таткова
витинанка»

Valentino
Весна-літо 2015 р

Alexander
Mcqueen
Весна-літо 2020 р

Valentino
Весна-літо 2024 р.

Тенденції моди на 2025 рік

Мода обирає шлях інноваційного, інклюзивного та сталого майбутнього. Останнім часом все більше стирають гендерні межі в одязі, популяризують тенденцію вираження людської форми, зростає активність сталого виробництва, частіше віддають перевагу унікальним речам, які мають цікаву історію та натхнені давніми традиційними ремісничими техніками. Штучний інтелект все більше знаходе своє застосування у створенні сучасних образів.

Модні тренди в останніх колекціях

Tommy Hilfiger
весна-літо 2025

Versace
весна-літо 2025

Collina Strada
весна-літо 2025

Moschino
весна-літо 2025

Roberto Cavalli
весна-літо 2025

Nanushka
весна-літо 2025

РОЗДІЛ 3 АВТОРСЬКА ПРОЄКТНА ПРОПОЗИЦІЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Концепція авторського проєкту

3.2. Мудборд

3.3. Художньо-графічна розробка моделей колекції

**3.4. Технічна документація та процес виготовлення
експериментальної моделі**

Концепція

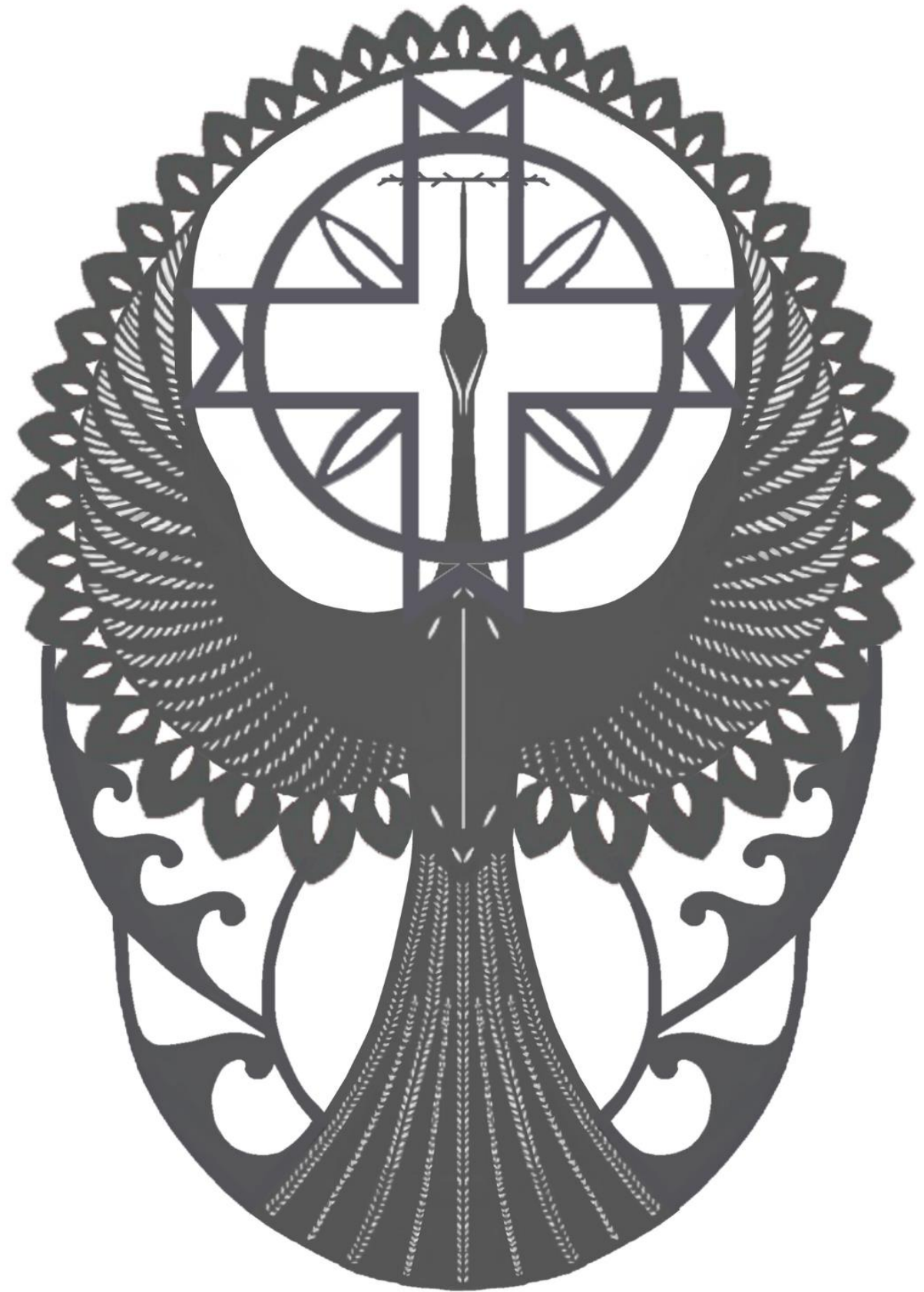
Основна ідея полягає у використанні мотивів мистецтва витинанки для декоративних рішень сучасного костюма. У цьому проєкті ключовим символом й орнаментальним елементом обраний лелека – давній оберіг, що уособлює щастя, вірність, родинний захист, відродження, зв'язок із рідним краєм. Інтеграція цього образу в костюм дозволяє створити одяг, що стає символом національного духу та сили, отже сучасний костюм стає носієм культурної пам'яті. Ця колекція – це художні концептуальні образи, що демонструють українську стійкість.

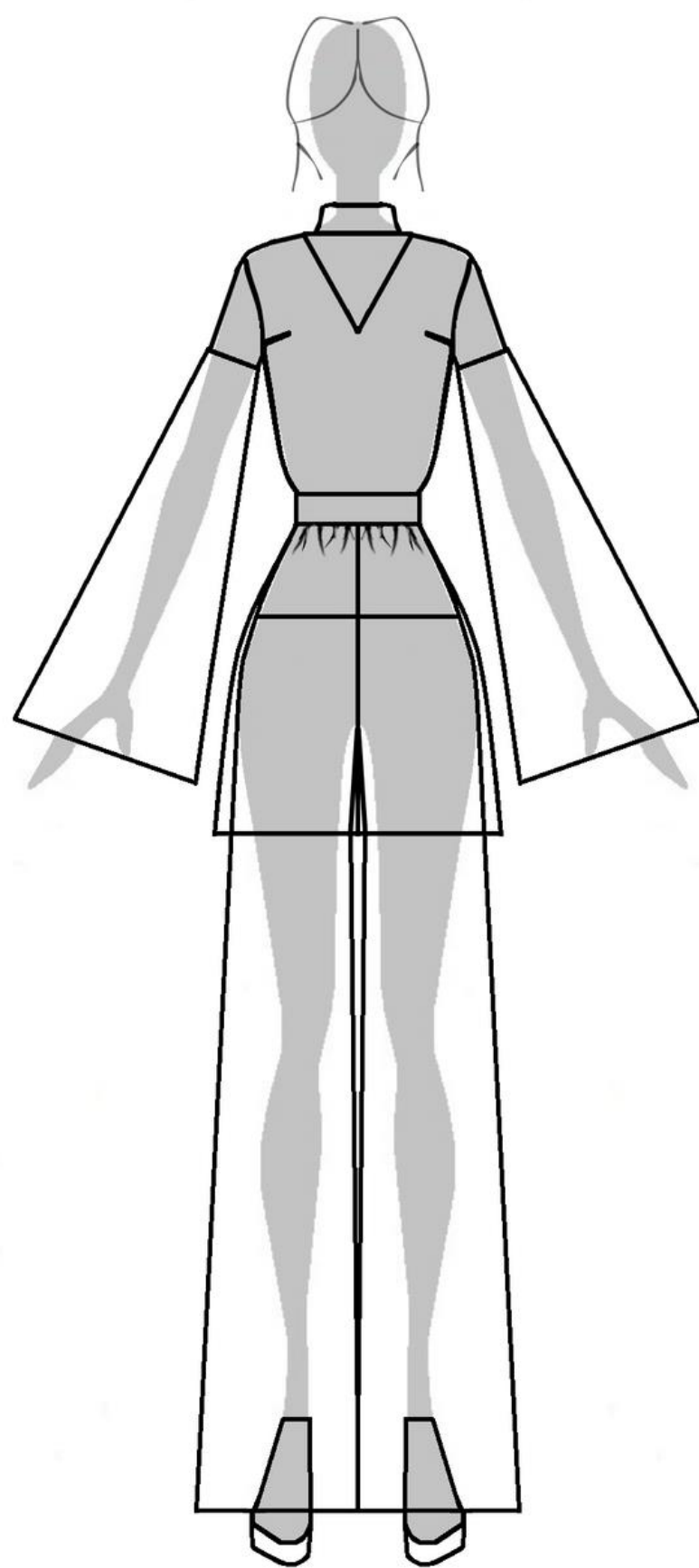
Колекція «Крила Витинанки» складається з 7 моделей. Особливістю є застосування до костюмів декору, натхненого українським традиційним мистецтвом витинання, зображення бере за основу мотиви авторських витинанок.

Мудборд

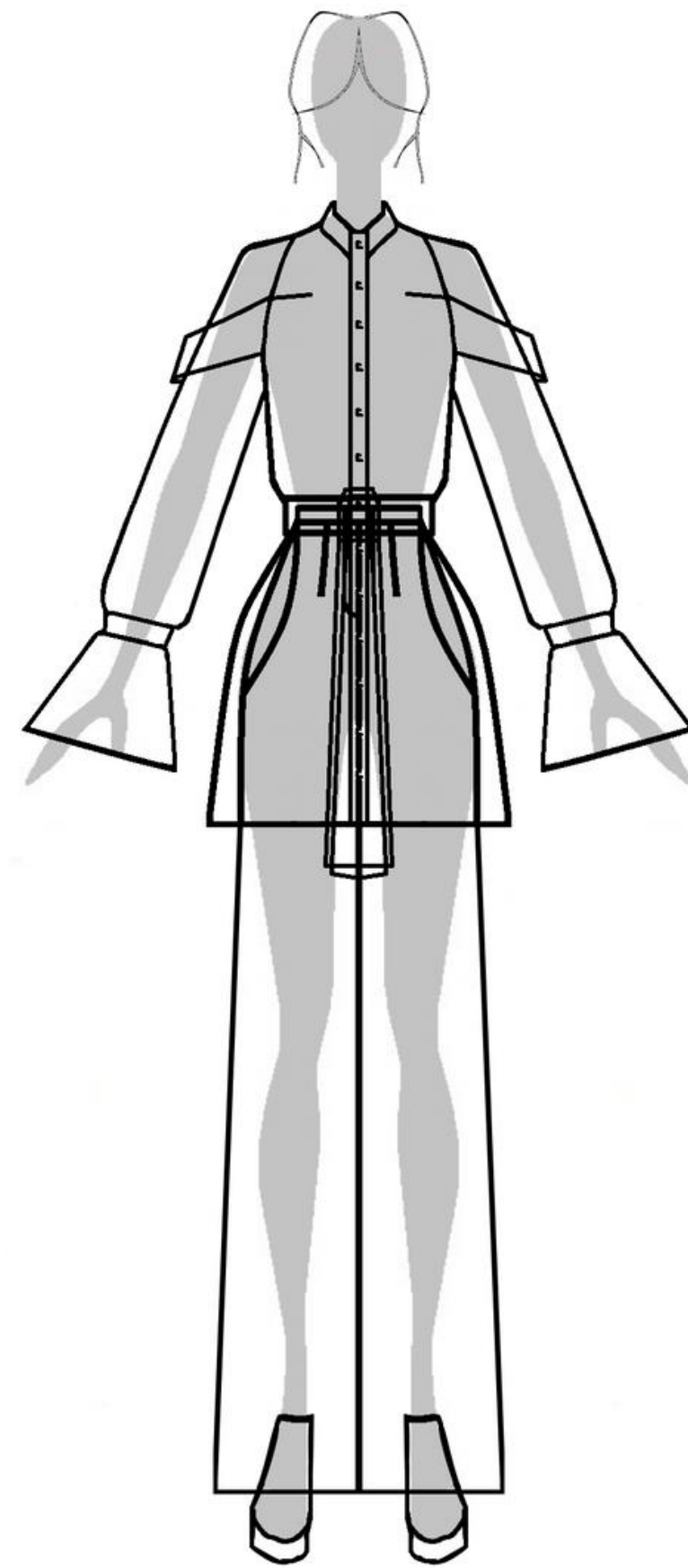
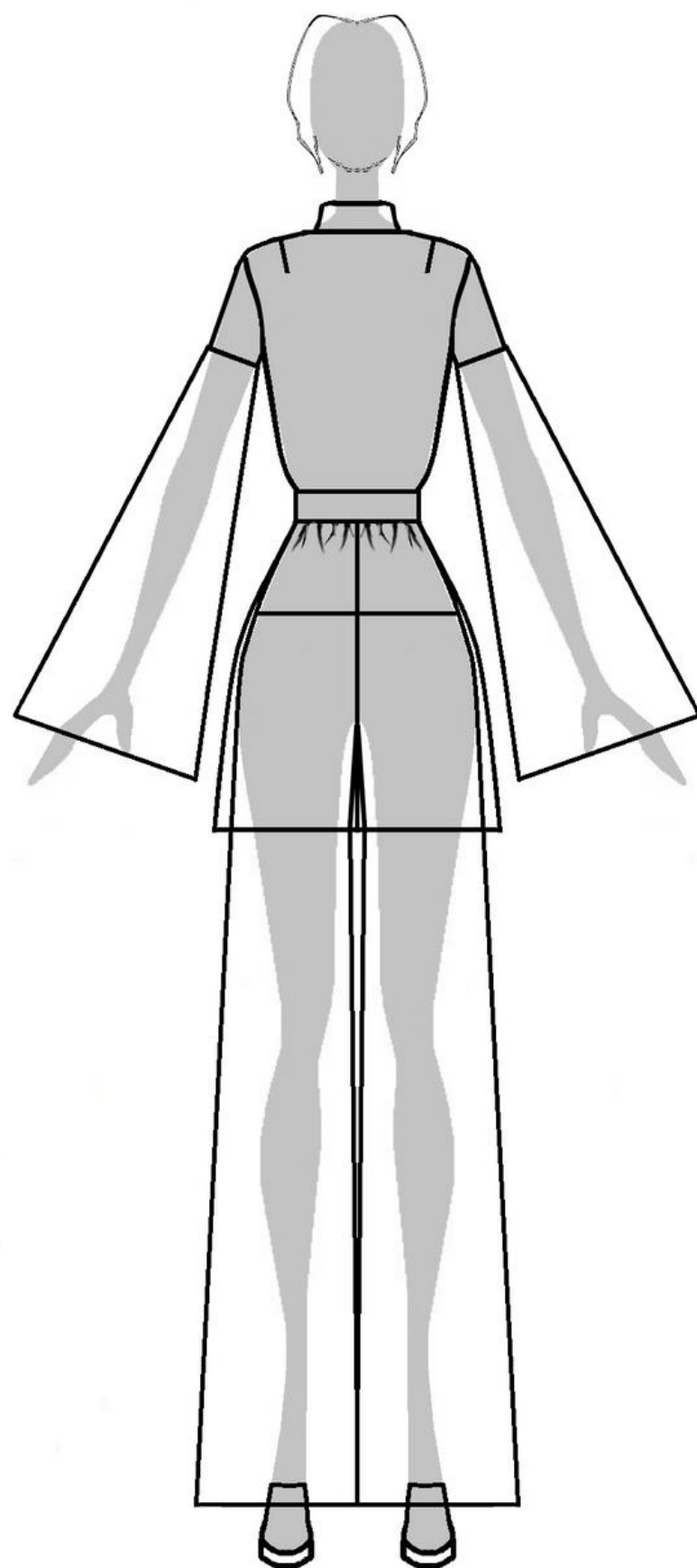

Авторські витинанки

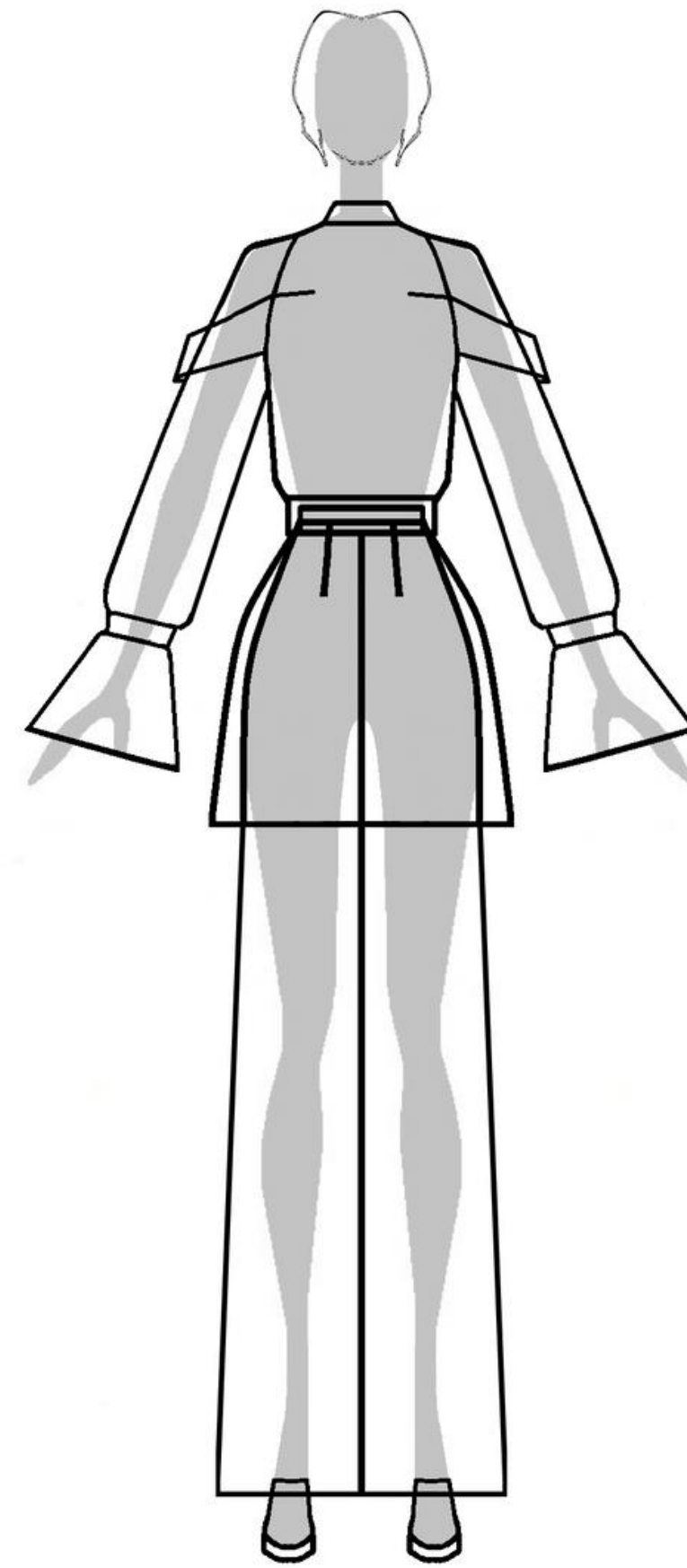

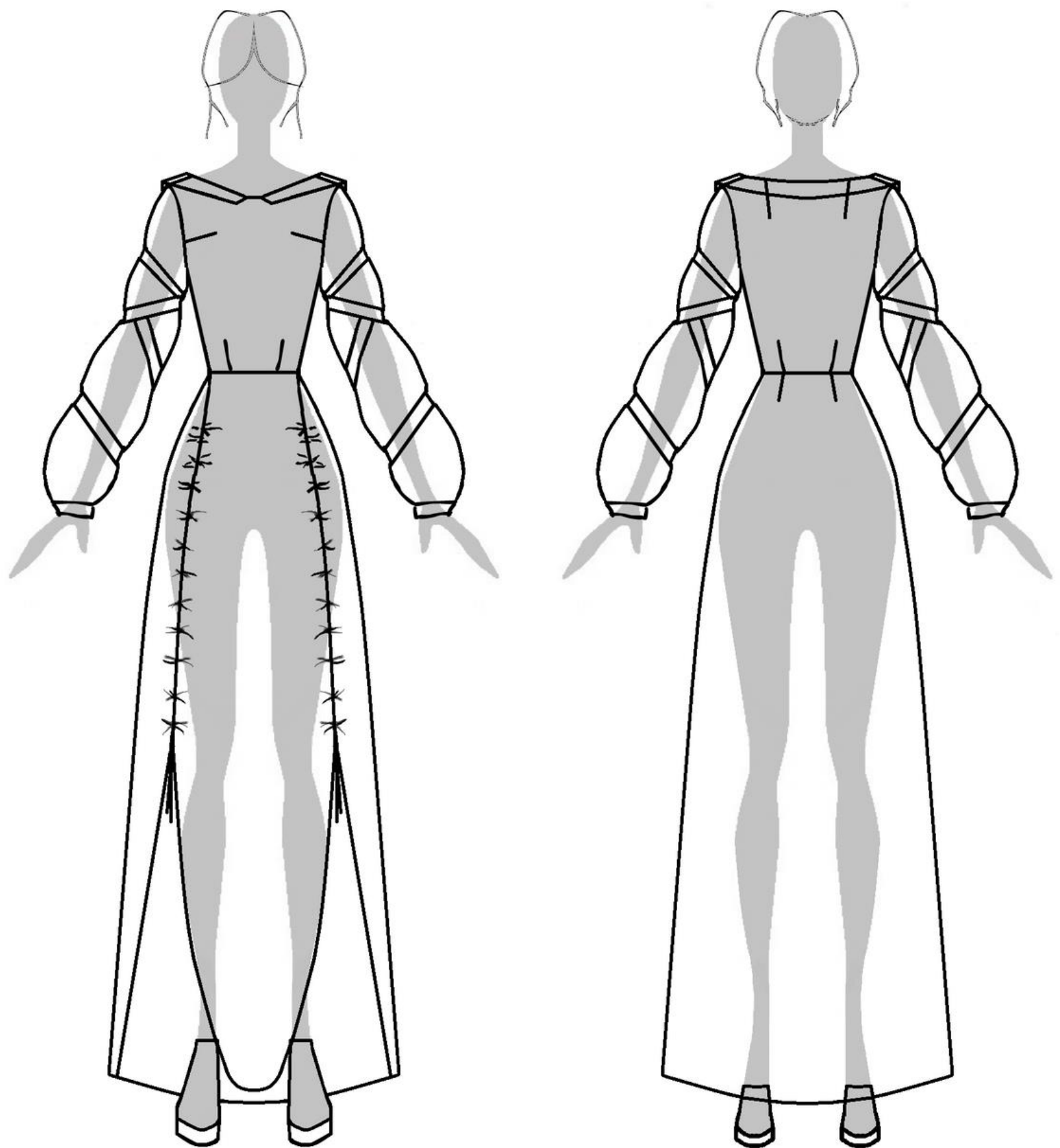

Модель № 1

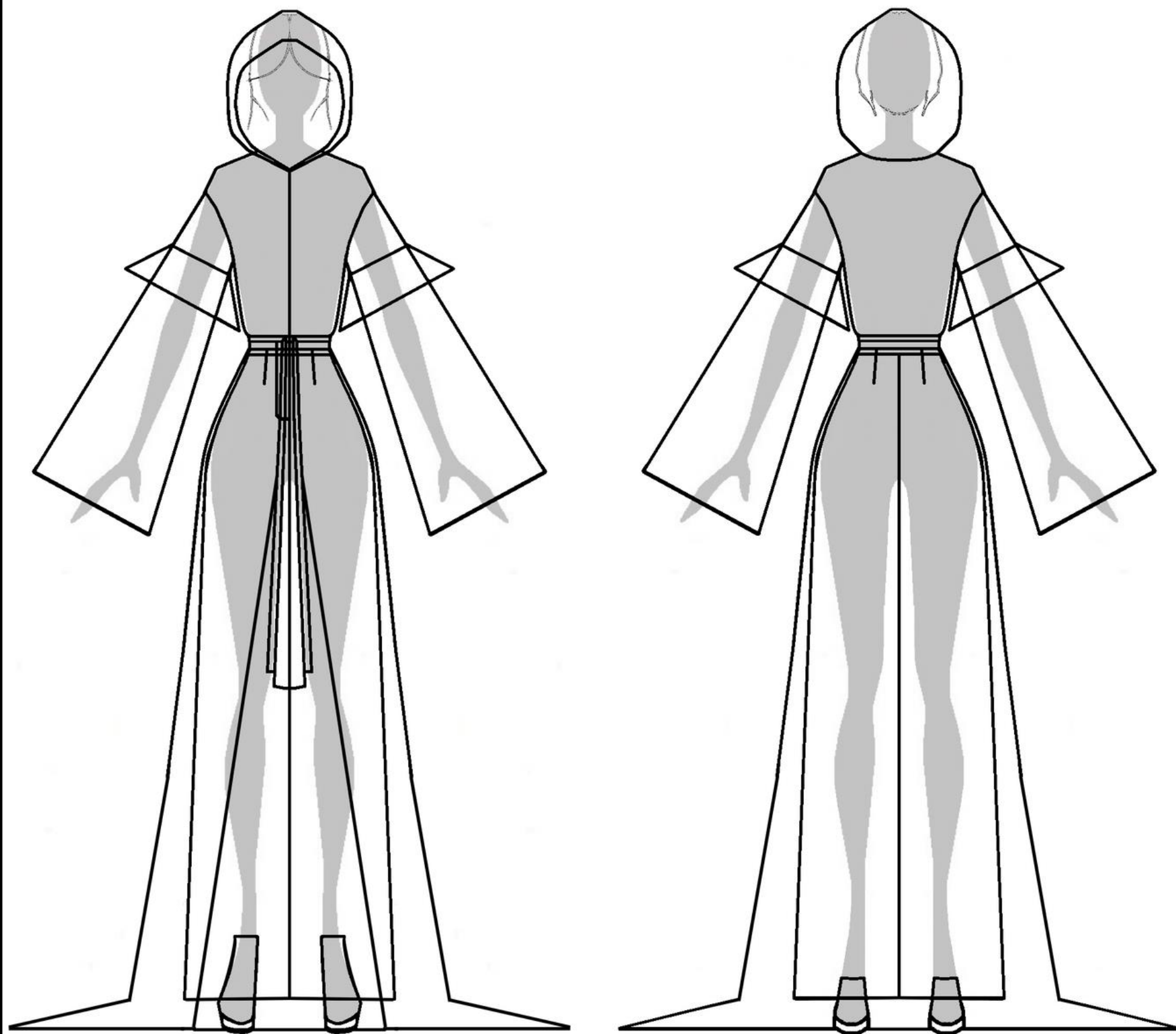

Модель № 2

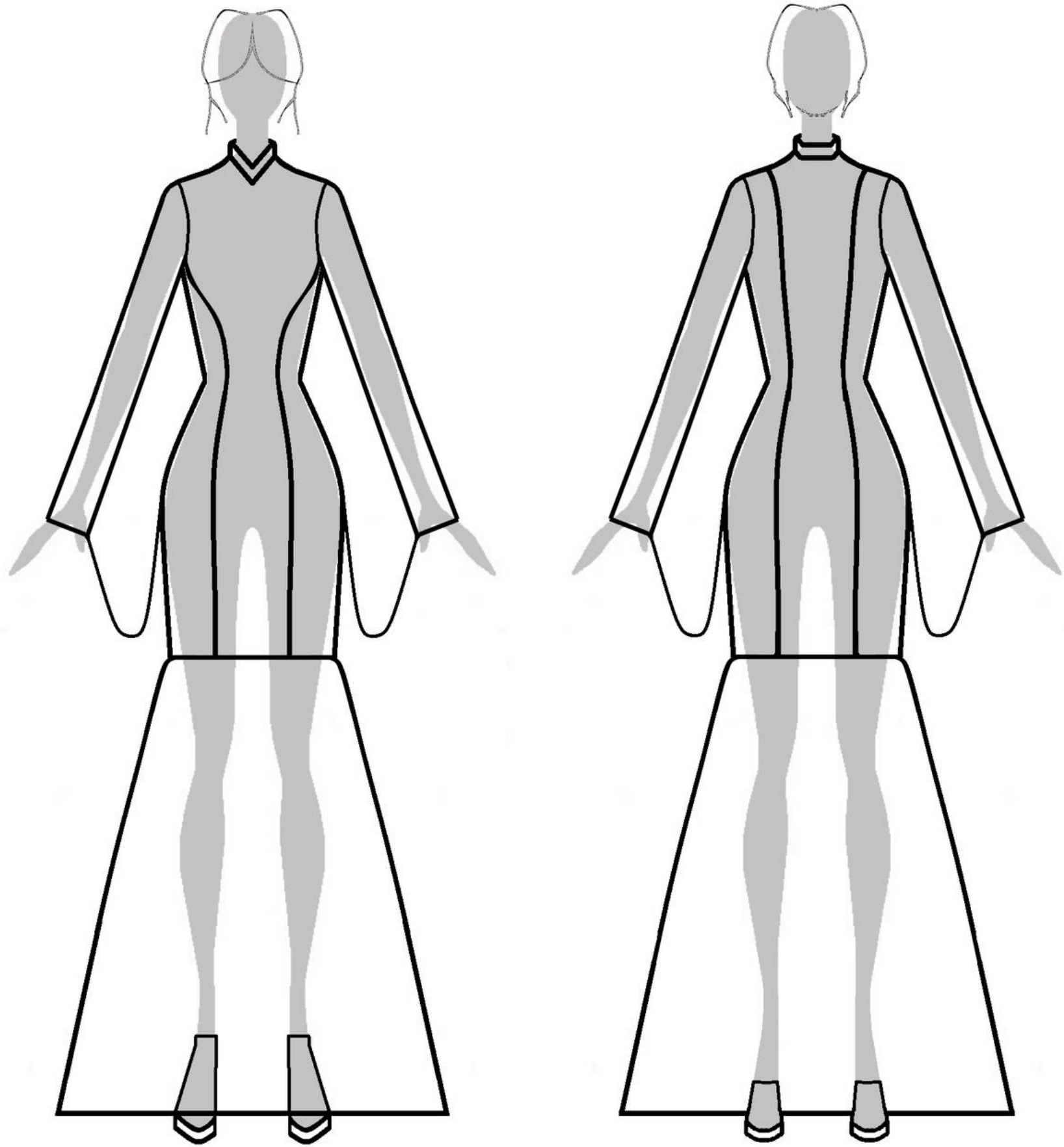

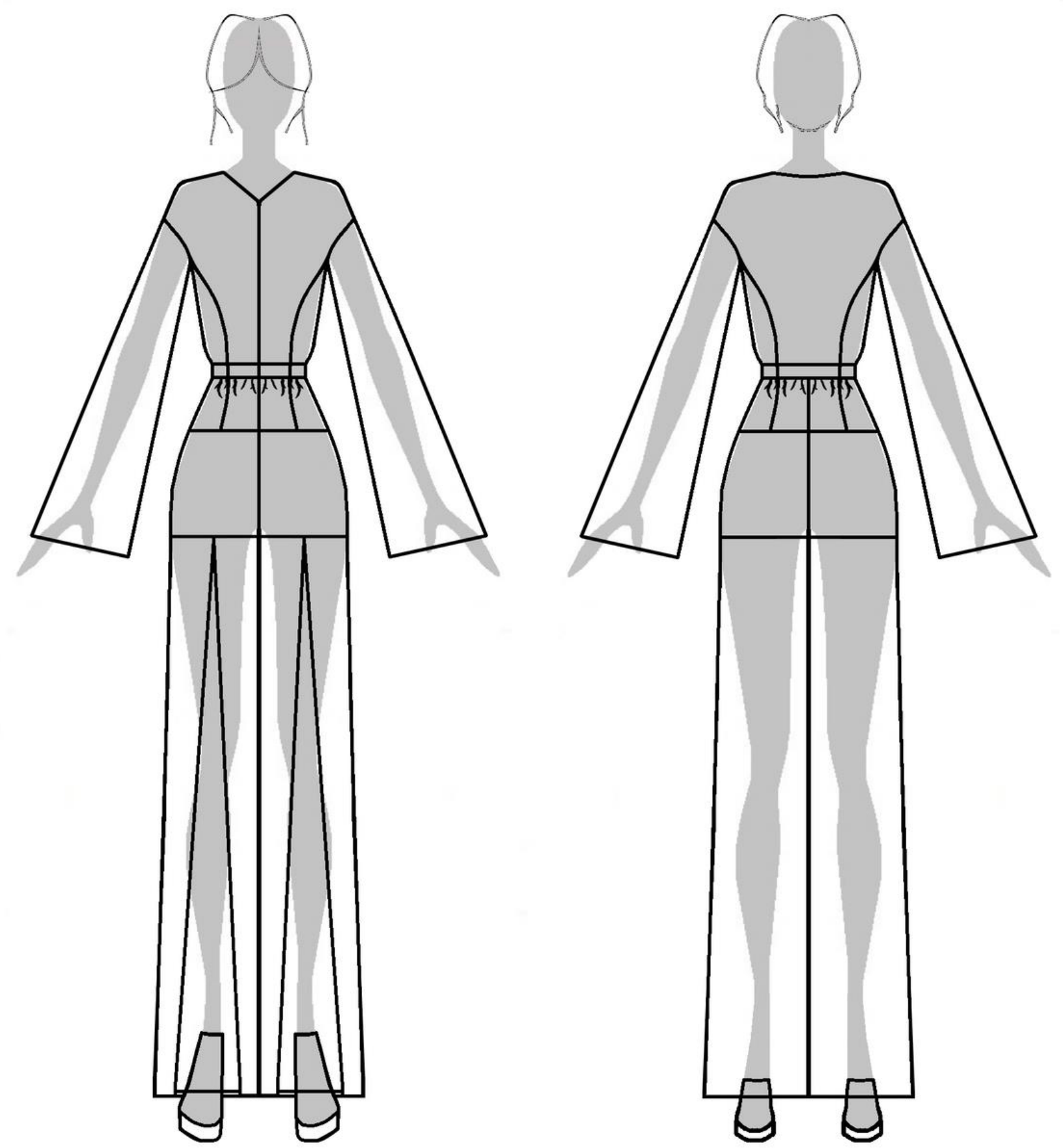
Модель № 3

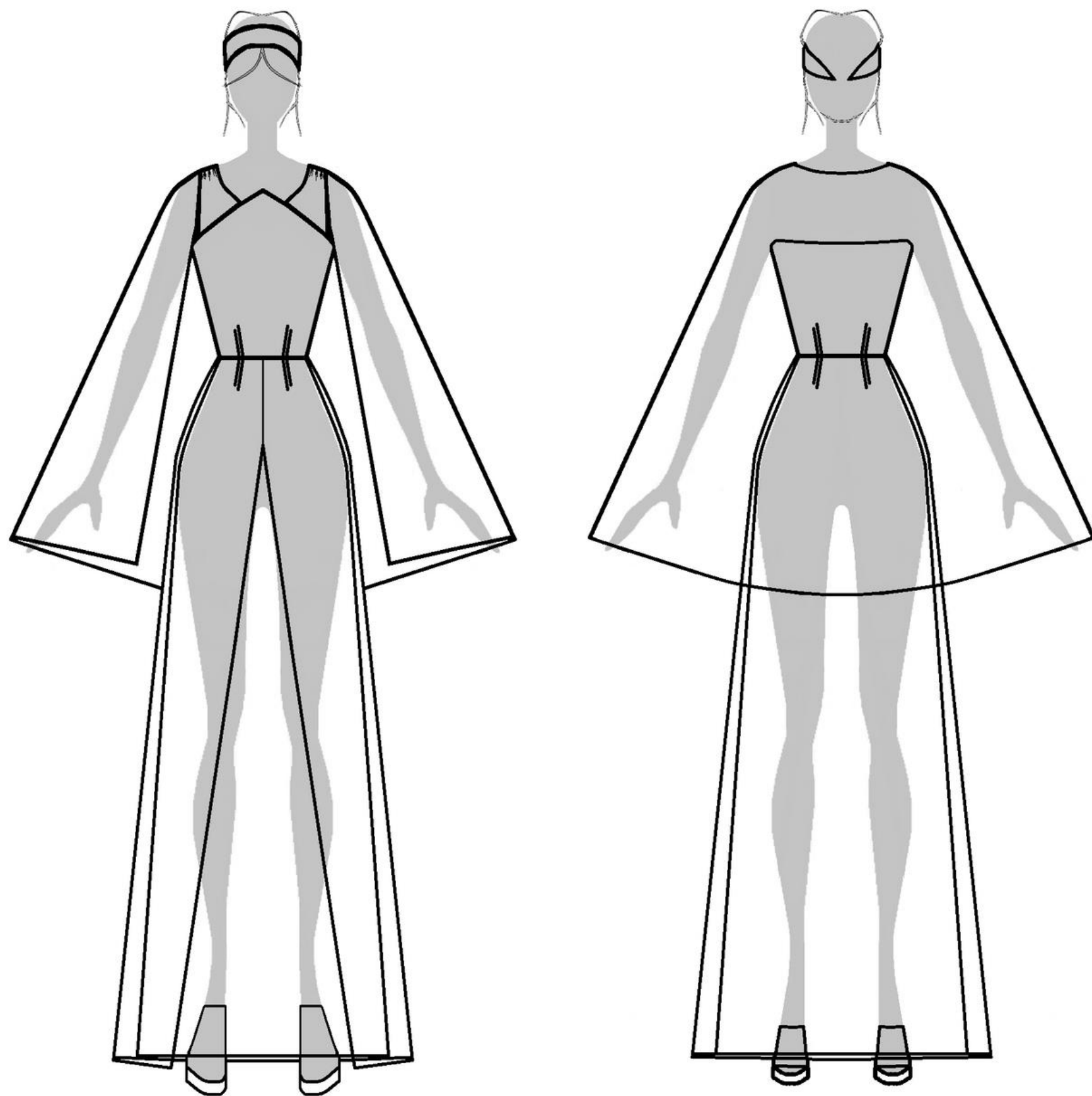
Модель № 5

Модель № 6

Модель № 7

Модель № 4

Модель, обрана для виготовлення в матеріалі.

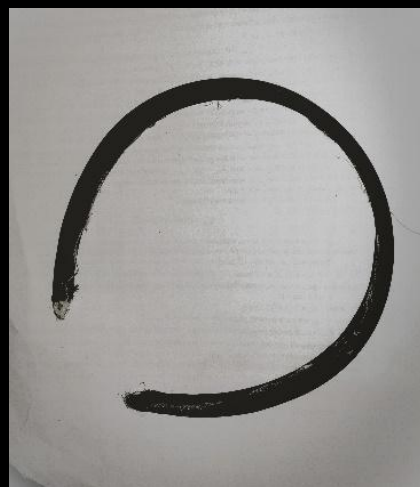
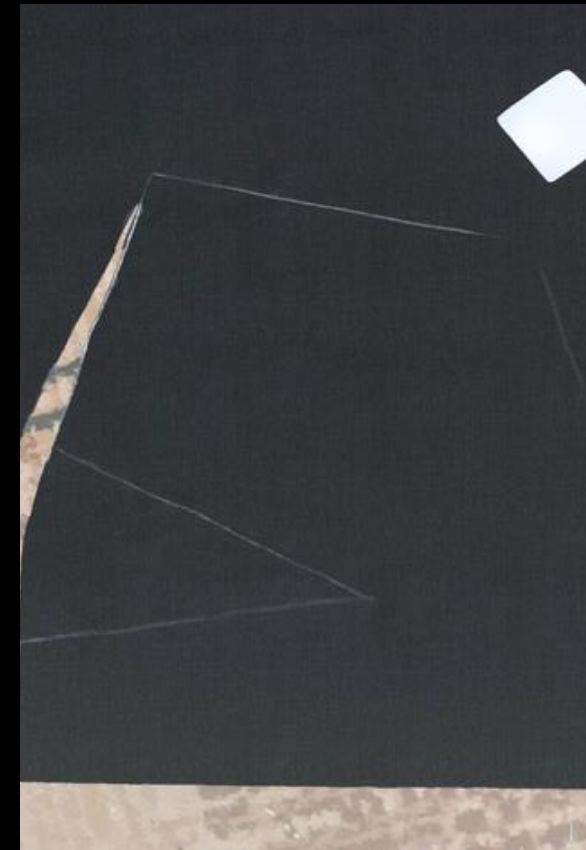
Вона представлена у вигляді приталеної сукні відрізної по лінії талії. Ліф прилеглого силуету, виточки по талії. Має відрізню верхню частину. Спідниця верхнього шару має розріз посередині. Рукава імітують накидку та пришиті тільки по лінії окату. Спідниці обох слоїв сукні клешені, мають талеві виточки. Модель має застібку збоку.

Використано натуральні тканини, льон.

Художні ескізи колекції

Використані матеріали та фотофіксація процесу виготовлення

Готовий виріб

Фото моделі в матеріалі

Експозиційна частина

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ СВО «МАГІСТР» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022 ДИЗАЙН, ОПП «КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ДИЗАЙН В ІНДУСТРІЇ МОДИ» на тему:
«ТРАНСФОРМАТИВНЕ ФОРМОУТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО КОСТЮМА ЗА ЗРАЗКАМИ ТРАДИЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА «КРИЛА ВИТИНАНКИ»

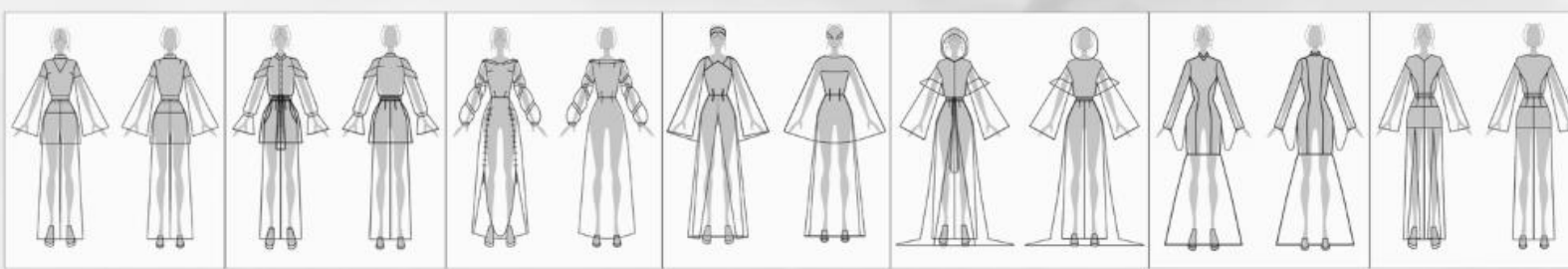
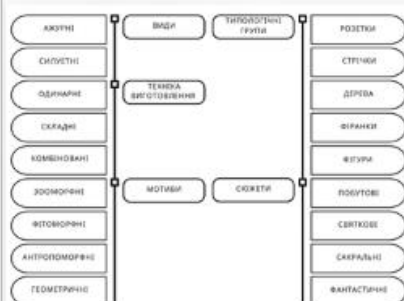
Мета роботи – виявлення можливостей трансформативного формоутворення сучасного костюма через інтеграцію та пересмислення традиційного українського мистецтва витинанки, використання дизайнерських рішень, що поєднують народні образи із сучасними.

Завдання:
- зібрати, проаналізувати і систематизувати джерела за темою, як з точки зору сучасних дизайн-практик, так і розвитку традиційного мистецтва витинанки;
- виявити, у який спосіб дизайнери використовують у своїй творчості трансформативне формоутворення та інтерпретують зразки традиційного мистецтва витинанки;
- охарактеризувати знаково-символічні та семіотичні значення типових мотивів традиційних витинанок (лелека);
- виявити засоби дизайну, які використовуються сучасними дизайнерами і сприяють національній ідентифікації дизайн-продукту;
- сформулювати концепцію авторської проектно-розробки, реалізувати допроектні та проектні дослідження, розробити колекцію моделей одягу за темою дослідження, підготувати технічні матеріали для виготовлення експериментальної моделі одягу.

Об'єкт дослідження: дизайн сучасного костюму, натхненний зразками традиційного українського мистецтва.

Предмет дослідження: особливості трансформації мистецьких форм традиційного ремесла витинанки у створенні сучасного костюма, зокрема, через пересмислення такого типового мотиву витинанки як лелека.

Класифікація витинанок

Джерело натхнення

Джерелом натхнення виступає традиційне для України мистецтво витинанки та типовий для нього мотив лелеки. Зразки паперових прикрас як у традиційних, так і сучасних техніках лягли в основу розробки авторських витинанок для унікальних декоративних рішень колекції. Витинанки, багатство їх орнаментів та символічний зміст, дозволили пересмислити народні традиції в сучасному дизайнерському контексті.

Мудборд

Авторські витинанки

Етапи виготовлення

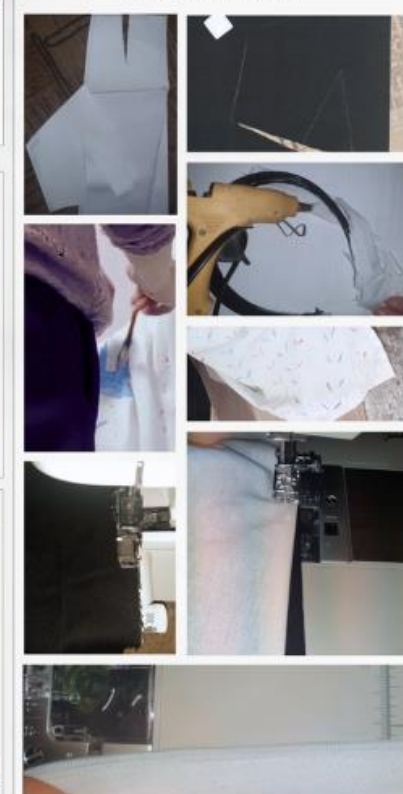

Фото загального образу

Концепція

Тема трансформативного формоутворення сучасного костюма, натхненого традиційним мистецтвом, розкриває потенціал використання узвичаєних українських мистецьких форм для створення актуальних, символічних образів. Дослідження показало, що останнім часом все частіше звертають увагу на етнічні ремесла та мистецтва для вираження національної ідентичності та підтримки тенденції екологічного підходу до моди. Це надихнуло на створення колекції з акцентом на використанні традиційних мистецьких технік. Основна ідея полягає у використанні мотивів мистецтва витинанки у створенні декоративних рішень сучасного костюма. У цьому проєкті ключовим символом й орнаментальним елементом обраний лелека – давній оберіг, що уособлює щастя, вірність, рідний захист, відродження, зв'язок із рідним краєм. Інтеграція цього образу в костюм дозволяє створити одяг, що стає символом національного духу та сили, отже сучасний костюм стає носієм культурної пам'яті. Ця колекція – це художні концептуальні образи, що демонструють українську стійкість. У рамках дослідження було здійснено аналіз видів, технік виконання і мотивів витинанки, досліджено символічне значення образу лелеки. Колекція «Крила Витинанки» складається з 7 моделей. Особливістю є застосування до костюмів декору, натхненого українським традиційним мистецтвом витинанки, зображення бере за основу мотиви авторських витинанок. На основі проведеного дослідження виконано одну модель у матеріалі.

Деталі

Дякую за увагу!